

Письмо n°1131 из Понеділок, 10 Листопад 2025

Цифровий євро на порозі нового валютного світу. Геополітичні виклики, інституційні перешкоди та дорожня карта

Patrice Cardot - 11 нояб. 2025

Європейський Союз переживає внутрішні розбіжності, вплив потужних фінансових груп інтересів та має певне технологічне відставання. Європа з її проєктом цифрового євро перебуває на історичному роздоріжжі, тоді як Китай і США просуваються вперед, дотримуючись власних валютних стратегій. Між швидкістю Китаю, гегемонією долара та гнучкістю приватних стейблкоїнів Європейський Союз повинен перейти від принципів до дій. Суперництво між Північчю та Півднем і зовнішній тиск можуть призвести до маргіналізації Європи, якщо вона не прискориться. Щоб досягти успіху, Європейський Союз повинен посилити свою стійкість (AEUM, кібербезпека), забезпечити прозорість та регулювати діяльність приватних суб'єктів, щоб зробити цифровий євро важелем свого геополітичного впливу.



[На першій шпальті](#) | [Фонд](#) | [Єврокомісія](#) | [Рада ЄС](#) | [Трилоги](#) | [Дипломатія](#) |

[Європейські агентства](#) | [Болгарія](#) | [Чеська Республіка](#) | [Румунія](#) | [Молдова](#) | [Норвегія](#) |

[Україна](#) | [Рада Європи](#) | [ООН](#) | [Дослідження/Звіти](#) | [Євробарометр](#) | [Культура](#) |

[Календар подій](#) | [Інші версії](#) | [Контакт](#)

■ На першій шпальті :



Європа на варті захисту прав людини

Європейська конвенція з прав людини святкує своє 75-річчя. Прийнята в 1950 році, відразу після Другої світової війни, вона забезпечує захист прав людини перед державами, і кожна людина може ініціювати її застосування. Міжнародне правосуддя залишається єдиною зброєю цивілізованого світу проти найгірших злочинів. Конвенція зазнала чималої критики за рішення, прийняті щодо національної безпеки або міграції. Але жодна держава не наважилася поставити під сумнів її існування, оскільки вона символізує верховенство права та основні свободи. Конвенція залишається важливим стовпом демократії та скарбом, яким європейці можуть пишатися та який необхідно зберегти за будь-яку ціну. [Читати далі](#)

■ Фонд :



Звіт Шумана 2025 вже доступний!

Як і щороку, "Звіт Шумана про Європу, стан Євросоюзу", містить провідні статті, нові карти та коментовані статистичні дослідження про головні виклики для Європейського Союзу: трансатлантичні відносини, європейська конкурентоспроможність або необхідність інвестицій у космічну галузь. Замовляйте його вже зараз! [Читати далі](#)



Нова публікація на платформі Schuman Network

Нова публікація аналітичного центру "Полярне коло (Cercle Polaire)" доступна на Schuman Network. Завдяки 21 організації з 13 європейських країн та понад 190 публікаціям, опублікованим з моменту запуску, Schuman Network підтверджує свою роль важливої платформи для зміцнення інтелектуальної співпраці та підтримки демократичної стійкості в Європі. її мета: сприяти співпраці між європейськими дослідницькими центрами для поширення надійних та якісних аналізів серед якомога ширшої аудиторії. [Читати далі](#)

■ Єврокомісія :



Звіт щодо розширення

4 листопада Європейська комісія прийняла комплексну оцінку прогресу, досягнутого в галузі демократії, верховенства права та основних прав десяти країнами-кандидатами за останні дванадцять місяців. Чорногорія, Албанія, Україна, Молдова, Північна Македонія, Боснія і Герцеговина та Косово досягли прогресу. Проте Туреччина зазнала погіршення своїх демократичних стандартів, Сербія була піддана критиці за уповільнення процесу реформ, а процес вступу Грузії залишився призупиненим через серйозний демократичний регрес. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)



Нові плани та програми щодо транспорту

5 листопада Європейська комісія оприлюднила комплексний план, спрямований на прискорення розвитку високошвидкісного залізничного транспорту в усьому Європейському Союзі, що дозволить пасажирам значно скоротити час у дорозі. Стимулюючи розвиток швидких, комфортних, безпечних та надійних залізничних перевезень, план підтримує подвійну мету Євросоюзу: досягти вуглецевої нейтральності до 2050 року та посилити глобальну конкурентоспроможність Європи. Друга ініціатива стосується інвестиційного плану для сталого транспорту (STIP). Він визначає спільний підхід, спрямований на стимулювання інвестицій у відновлювані та низьковуглецеві види палива, з фокусом на авіацію та водний транспорт. [Читати далі](#)



Стимулювання інновацій у deep tech

6 листопада Європейська комісія прийняла робочу програму Європейської ради з інновацій (ЕРІ) на 2026 рік, яка передбачає виділення 1,4 млрд євро на підтримку найперспективніших європейських підприємців та дослідників у галузі глибоких технологій. Ця програма передбачає низку важливих вдосконалень, зокрема спрощену та прискорену процедуру подання заявок на участь в акселераторі ЕРІ. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)



Запуск ініціативи RAISE

3 листопада, під час саміту з питань штучного інтелекту в Копенгагені, Європейська комісія запустила пілотний проєкт RAISE (Resource for Artificial Intelligence Science in Europe, Ресурс для науки про штучний інтелект в Європі). Нова віртуальна інституція об'єднає ресурси, необхідні для розвитку штучного інтелекту та його застосування, з метою досягнення наукових проривів, які дозволять покращити лікування раку, вирішити екологічні проблеми, уточнити прогнози щодо наслідків землетрусів тощо. Пілотний проєкт RAISE отримає фінансування в розмірі 107 млн євро в рамках програми "Горизонт Європа". [Читати далі](#)

■ Рада ЄС :



Засідання міністрів охорони навколишнього середовища

5 листопада міністри охорони навколишнього середовища встановили для Європейського Союзу обов'язкову мету щодо скорочення чистих викидів парникових газів на 90% до 2040 року порівняно з 1990 роком. Напередодні вони схвалили визначений на національному рівні внесок для подання до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (РКЗК), що охоплює період до 2035 року. Таким чином, Європейський Союз хоче надіслати сильний сигнал перед COP30 про збереження цілей Паризької угоди про клімат. [Читати далі](#)



Неформальне засідання міністрів культури

3 та 4 листопада міністри культури зустрілися зі своєю українською колегою Тетяною Бережною в Копенгагені. Уряд Данії виділив 10 мільйонів данських крон на створення нового українського фонду культурної спадщини, сподіваючись, що інші країни приєднаються до цієї ініціативи. Нарешті, вони прийняли декларацію, яка проголошує культуру та надійні ЗМІ стовпами європейської демократичної оборони. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#)



Спрощення правил щодо хімічних речовин

5 листопада Рада ЄС ухвалила свою позицію щодо пропозиції спростити правила у сфері хімічних речовин, зберігши при цьому високий рівень захисту споживачів та довкілля. Проект спрощує деякі положення щодо класифікації, пакування та маркування хімічних речовин, косметичних засобів та добрив. [Читати далі](#)

■ Трилоги :



Транспортні викиди: домовленість про єдиний метод розрахунку

5 листопада представники переговорних груп Ради ЄС та Європейського парламенту досягли попередньої згоди щодо пропозиції Європейської комісії під назвою CountEmissionsEU, яка полягає у забезпеченні кращої співставності даних про викиди парникових газів від пасажирських та вантажних перевезень шляхом визначення єдиного методу розрахунку цих викидів. [Читати далі](#)



Зміцнення промислової бази європейської оборони

5 листопада переговорники від Ради ЄС та Європейського парламенту досягли попередньої угоди, спрямованої на заохочення інвестицій у сферу оборони з метою реалізації плану ReArm Europe. Угода містить історичне рішення про залучення України до Європейського оборонного фонду (ЄОФ). [Читати далі - Інше посилання](#)

■ Дипломатія :



Саміт ЄС-Співтовариство держав Латинської Америки та Карибського басейну (CELAC)

9 листопада в Санта-Марті (Колумбія), відбувся 4-й саміт між Європейським Союзом та Співтовариством держав Латинської Америки та Карибського басейну (CELAC). Лідери та представники обох сторін підтвердили стратегічну важливість взаємних відносин, заснованих на спільних цінностях та інтересах. Під час саміту лідери обговорили, серед іншого, захист мультilaterалізму, а також зелений та цифровий переходи, і прийняли спільну декларацію, в якій визначили майбутній план дій для зміцнення своїх зв'язків. [Читати далі - Інше посилання](#)

■ Європейські агентства :



Запуск супутника Sentinel-1D на орбіту ракетою Ariane 6

4 листопада компанія Arianespace запустила з європейського космодрому Куру у Французькій Гвіані супутник Sentinel 1-D програми Copernicus за допомогою ракети-носія Ariane 6 в рамках контракту, підписаного з Європейським космічним агентством (ESA). Місія VA265 є третім комерційним польотом європейської важкої ракети-носія. Цей супутник дозволить отримувати зображення поверхні Землі як вдень, так і вночі. [Читати далі](#)



Боротьба з відмиванням грошей у криптовалютах та шахрайством з банківськими картками

4 листопада Eurojust повідомив, що 9 осіб, підозрюваних у відмиванні криптовалюти на суму 600 млн євро, були затримані в ході синхронізованої операції, яка відбулася на Кіпрі, в Іспанії та Німеччині. 5 листопада Eurojust координував масштабну операцію проти глобального шахрайства з кредитними картками на суму 300 млн євро, в результаті якої було заарештовано 18 осіб. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Болгарія :



Виступ голови ЄЦБ

4 листопада Крістін Лагард, голова Європейського центрального банку, виступила з промовою щодо вступу Болгарії до єврозони з 1 січня 2026 року. Вона нагадала про переваги, які це членство дасть Болгарії, підкресливши, що прийняття євро принесе дві основні вигоди: процвітання та безпеку. Вона також заявила, що Болгарія більше не буде пасивно слідувати за іншими країнами, а братиме активну участь у прийнятті рішень у третій за величиною економіці світу. [Читати далі](#)

■ Чеська Республіка :



Угода про нову урядову коаліцію та відставка уряду Фіали

3 листопада Андрій Бабіш, чия партія ANO перемогла на парламентських виборах, підписав коаліційну угоду з Партією автомобілістів та SPD (Свобода і пряма демократія), лідер якої Томіо Окамура 5 листопада був обраний головою Палати депутатів. У цій угоді партнери закликають до "іншої Європи", відкидаючи при цьому можливість референдуму про членство в Європейському Союзі. 6 листопада прем'єр-міністр Петр Фіала подав у відставку свого уряду президенту Республіки Петру Павелу. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#)

■ Румунія :



Візит Генерального секретаря НАТО

5 та 6 листопада Генеральний секретар НАТО Марк Рютте відвідав Бухарест. Там він зустрівся з румунським президентом Нікушором Даном та прем'єр-міністром Іліє Боложаном. Марк Рютте підтвердив підтримку НАТО Румунії та статті 5 про спільну оборону. Під час прес-конференції генеральний секретар подякував Румунії за її внесок у оборону та безпеку Альянсу, зокрема за її провідну роль у заходах із забезпечення безпеки Чорного моря. [Читати далі](#)

■ Молдова :



Новий уряд склав присягу

1 листопада уряд Молдови на чолі з прем'єр-міністром Александру Мунтяну склав присягу в присутності президентки Маї Санду та голови парламенту Ігоря Гросу. Мая Санду привітала міністрів та нагадала, що їхнє завдання полягає у виконанні очікувань громадян, продовженні реформ та просуванні Молдови на європейському шляху, з пріоритетом на управлінні, орієнтованому на розвиток та модернізацію країни. Уряд налічує 17 членів, серед яких 4 жінки. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Норвегія :



Новий меморандум про взаєморозуміння щодо Об'єднаних експедиційних сил

5 листопада міністри оборони держав Об'єднаних експедиційних сил (JEF), очолюваних Великою Британією і до складу яких входять Данія, Естонія, Фінляндія, Ісландія, Латвія, Литва, Нідерланди, Норвегія та Швеція, зібралися в Бодо (Норвегія). З цієї нагоди вони підписали меморандум про взаєморозуміння, що відображає трансформацію експедиційних сил після нещодавнього вступу Фінляндії та Швеції до НАТО. Вони зобов'язуються сприяти надійному стримуванню в мирний час і швидко та гнучко реагувати у тісній координації з НАТО у разі кризи, зокрема в ситуаціях, що викликають занепокоєння з точки зору безпеки членів до або після застосування статті 5. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Україна :



П'ятий транш Європейського Союзу в рамках програми Ukraine Facility

Україна готується отримати понад 1,8 млрд євро фінансування від ЄС після рішення Ради ЄС від 4 листопада про п'ятий транш в рамках механізму Ukraine Facility. Це фінансування має на меті зміцнити макрофінансову стабільність України та підтримати функціонування її державного управління. Механізм фінансової допомоги Україні, який набрав чинності 1 березня 2024 року, передбачає до 50 млрд євро стабільного фінансування у вигляді грантів та позик для підтримки відновлення, відбудови та модернізації України у період 2024-2027 років. [Читати далі](#)

■ Рада Європи :



75-та річниця Європейської конвенції з прав людини

4 листопада виповнилося 75 років з дня укладення Європейської конвенції з прав людини. Підписана в Римі в 1950 році 12 державами-членами Ради Європи, Конвенція сприяла створенню спільної правової та політичної культури прав людини, демократії та верховенства права в Європі. З цієї нагоди Генеральний секретар Ален Берсе наголосив на незмінній важливості Конвенції як демократичного компаса для континенту, а президент Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЕ) Теодорос Русопулос назвав Конвенцію "найпотужнішим витвором уяви в історії нашого континенту". [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ ООН :

Саміт глав держав та урядів напередодні COP30

6 та 7 листопада в Белемі (Бразилія), відбувся саміт глав держав та урядів, який відкрив COP 30. Європейський Союз зобов'язується мобілізувати більше ресурсів для кліматичних фондів та захищати ліси й океани. З цієї нагоди він привітав запуск Бразилією Фонду захисту тропічних лісів. Були започатковані й інші ініціативи: Белемська декларація про голод, бідність та кліматичні дії, Белемський заклик щодо клімату та Декларація про відкриту коаліцію на ринках вуглецю. Конференція Організації Об'єднаних Націй з питань зміни клімату (COP 30) триватиме до 21 листопада. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Дослідження/Звіти :



П'ятий щорічний звіт про торговельну політику Європейського Союзу

3 листопада Європейська комісія опублікувала 5-й щорічний звіт про реалізацію та застосування європейської торговельної політики. У звіті зроблений висновок, що торговельні угоди Європейського Союзу зміцнюють стійкість та конкурентоспроможність економічних операторів Євросоюзу. У 2024 році експорт товарів до 76 найбільших торговельних партнерів Європейського Союзу зріс удвічі більше, ніж експорт до країн, які не мають угоди про вільну торгівлю. Крім того, загальний обсяг експорту сільськогосподарської продукції з ЄС досяг нового рекорду в 2024 році, склавши 235 млрд євро (що на 2,8 % більше, ніж у 2023 році). [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)



Звіт про стан енергетичного союзу

6 листопада Європейська комісія опублікувала звіт про стан енергетичного союзу, а також супровідний звіт про хід виконання заходів щодо клімату. Ці документи підтверджують, що Європейський Союз знаходиться на правильному шляху до досягнення своєї кліматичної мети до 2030 року, передбачаючи зменшення викидів парникових газів у 2024 році на 2,5% порівняно з 2023 роком. Крім того, Євросоюз просувається вперед у переході до чистої енергії, збільшуючи частку відновлюваних джерел енергії. [Читати далі](#)



Річний звіт МАГАТЕ

У щорічному звіті Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) висвітлюється його діяльність у сферах ядерної науки та технологій, безпеки, гарантій та технічного співробітництва. У 2024 році МАГАТЕ, зокрема, надало підтримку кільком країнам у сферах охорони здоров'я, продовольчої безпеки та захисту навколишнього середовища, сприяючи мирному та безпечному використанню ядерної енергії. Крім того, Агентство продовжує свою діяльність в Україні з метою забезпечення ядерної безпеки та захищеності. [Читати далі](#)



Перспективи міжнародної міграції від ОЕСР

3 листопада ОЕСР опублікувала 49-те видання свого звіту "Перспективи міжнародної міграції", в якому аналізуються зміни в міграційних потоках та інтеграція мігрантів на ринку праці в країнах ОЕСР. Це видання містить два спеціальні розділи: перший присвячений ролі підприємств в інтеграції мігрантів, другий – міжнародній міграції медичних працівників до країн ОЕСР. Нарешті, прогноз містить коментарі по країнах, а також детальний статистичний додаток. [Читати далі](#)



Саміт податкових служб

4 та 5 листопада в Копенгагені відбувся саміт податкових служб Європейського Союзу. З огляду на зміни в геополітичній динаміці та технологічні перетворення, учасники підкреслили необхідність єдності між податковими адміністраціями країн ЄС. Було вирішено знову зосередити увагу на модернізації податкового управління Європейського Союзу шляхом цифрової стійкості, співпраці між державами-членами та поступової інтеграції країн-кандидатів. [Читати далі](#)

■ Евробарометр :



Виклики та пріоритети Євросоюзу

Згідно з останніми результатами Євробарометра щодо "викликів та пріоритетів Європейського Союзу", опублікованими 7 листопада, дотримання демократії, прав людини та верховенства права (36%), а також економічна, промислова та торговельна потужність Європейського Союзу (31%) залишаються головними перевагами Європейського Союзу, за якими йдуть якості відносин та солідарність між його державами-членами (28%). Крім того, війна в Україні залишається головним викликом, з яким вона зараз стикається, про що згадали 47% європейців. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Культура :

THYSSEN- BORNEMISZA MUSEO NACIONAL

Пікассо та Клее в Мадриді

До 1 лютого 2026 року музей Тіссен-Борнеміса в Мадриді представляє добірку з 50 шедеврів Пабло Пікассо та Пауля Клее, що належали німецькому підприємцю та колекціонеру Гайнцу Берггрюену та становлять частину колекції музею в Берліні, який наразі перебуває на реконструкції. [Читати далі](#)



Погляд колекціонера в Екс-ан-Провансі

До 22 березня 2026 року Центр мистецтв Caumont в Екс-ан-Провансі представляє виставку, на якій зібрані твори з колекції Оскара Геза. Хронологічний та тематичний огляд виставки дозволяє простежити еволюцію французького живопису на рубежі XX століття через 60 шедеврів 38-ми художників. [Читати далі](#)



70 років жіночої креативності

До 18 січня 2026 року в музеї Хендріка Крістіана Андерсена в Римі проходить виставка "Nordic Table Design 1900-1970". Вона пропонує відвідувачам глибокий погляд на те, як жінки XX століття в Данії, Фінляндії, Норвегії та Швеції змінили дизайн повсякденних предметів, створених для сервірування столу. Завдяки склу, кераміці, столовим приборам та декору для столу ці жінки переосмислили домашній простір як місце свободи та самовираження. Таким чином вони сприяли формуванню нових моделей сучасного життя та дозволили вести більш широку боротьбу за права жінок та визнання у творчих галузях. [Читати далі](#)



Пекка Халонен у Парижі

Вперше у Франції Петі-Пале в Парижі вшановує Пекку Халонена (1865-1933), одну з найвидатніших постатей золотої доби фінського живопису. Виставка, на якій представлені понад сто творів з найбільших державних і приватних колекцій Фінляндії, триватиме до 22 лютого 2026 року. [Читати далі](#)

nnely Juc
ne Art

Девід Хокні в Лондоні

З нагоди відновлення роботи галерея мистецтв Annely Juda Fine Art у Лондоні до 28 лютого 2026 року приймає виставку робіт Девіда Хокні. На виставці представлені раніше не експоновані роботи, створені в його лондонській майстерні, які свідчать про незмінну відданість та енергію Хокні у живописі. [Читати далі](#)

MUSÉE
D'ARTS
DE
NANTES

Про мистецтво та дощ у Нанті

До 1 березня 2026 року в Музеї мистецтв Нанта проходить виставка "Під дощем, малювати, жити і мріяти". Ця виставка представляє уявлення, сприйняття та уявлення про дощ, які зачаровували художників від кінця XIX століття до 1930-х років. [Читати далі](#)



Віденський книжковий ярмарок

Книжковий ярмарок у Відні проходить з 12 по 16 листопада у двох павільйонах виставкового центру. Він об'єднує понад 500 експонентів і пропонує насичену програму читань, дискусій, майстер-класів та автограф-сесій. Ярмарок робить ставку на міжнародну співпрацю і має намір стати європейською платформою для літературного та культурного діалогу. [Читати далі](#)



Стенлі Спенсер у Садбері

До 22 березня 2026 року в Gainsborough's House в Садбері відкрита наймасштабніша за останні десять років виставка, присвячена Стенлі Спенсеру (1891-1959). Виставка під назвою "Love & Landscape: Stanley Spencer in Suffolk" включає важливі експонати, надані музеями, галереями та іншими державними установами, а також твори з приватних колекцій, які рідко виставляються. На основі нових досліджень виставка досліджує особисті стосунки та художню еволюцію Спенсера під час його перебування в Саффолку в 1920-х та 1930-х роках. [Читати далі](#)



Магрітт в Антверпені

До 22 лютого 2026 року в Антверпені проходить виставка "Магрітт. Лінія життя". На ній, серед іншого, представлена добірка творів, які були показані під час його конференції 1938 року, на якій він розповів про походження та розвиток свого мистецтва, а також про історію сюрреалістичного руху в Бельгії. Виставка також висвітлює роль Магрітта як посередника між брюссельським та антверпенським сюрреалізмом. [Читати далі](#)



Трієнале Мунка в Осло

До 22 лютого 2026 року музей Мунка в Осло представляє другу триєнале: "Almost Unreal". У ній досліджуються простори між реальним і віртуальним, старі та нові технології, дистопічні та обнадійливі бачення майбутнього. Понад двадцять представлених художників відкривають портали в інші реальності: паралельні всесвіти, містичні царства, альтернативні перспективи. Вони використовують і переосмислюють існуючі технології, такі як музичні скриньки, голограми та ткацькі верстати. Вони створюють нові світи за допомогою передових ігрових движків та інструментів генеративного машинного навчання. [Читати далі](#)

■ Календар подій :



09-10/2025

Саміт ЄС-Співтовариство латиноамериканських і карибських держав (CELAC) (Колумбія)



10-21/11/2025

 12/11/2025

Засідання Єврогрупи (Брюссель)

 13-14/11/2025

Засідання міністрів економіки та фінансів (Брюссель)

 17/11/2025

Рада з питань сільського господарства та рибальства
Рада з загальних справ (Брюссель)



Письмо n°1131

PDF

на русском -- Издание Понеділок, 10 Листопад 2025

 **я скачиваю**

Письмо также доступно на следующих языках:



Редакційна команда Вісника:
Хелен Леві,
Кетрін Д'Анджело, Климент Рамей,
Марія Сковорська, Жан Педюрт
N° ISSN: 2729-6482:
Вопрос, предложение?
Связаться с нами!
info@robert-schuman.eu

Головний редактор :
Жюльет Бахшмідт
Видавничий директор :
Паскаль Жоаннен

[Нажмите здесь, если это письмо отображается неправильно.](#)

**FONDATION ROBERT
SCHUMAN**

Бажаєте відписатися від розсилки? {LINK}